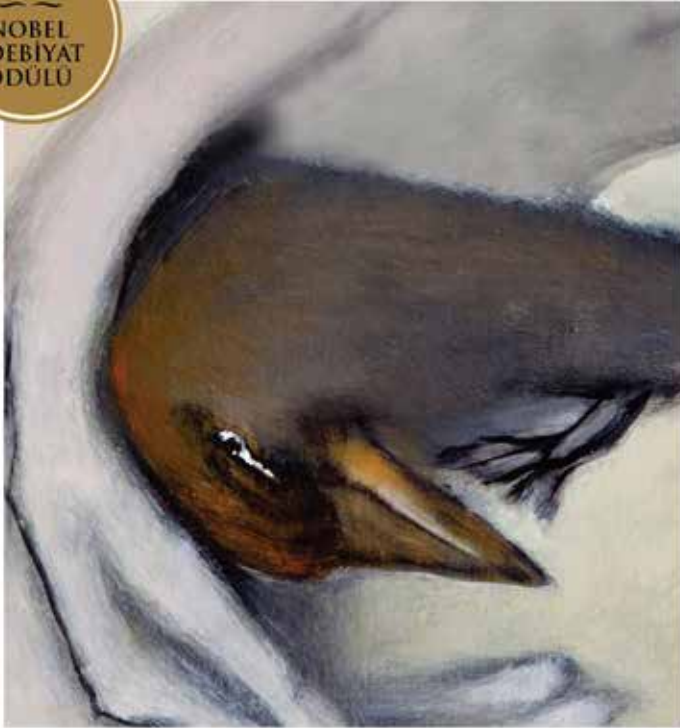

KENZABURO OE

KİŞİSEL BİR
SORUN

1994

NOBEL
EDEBİYAT
ÖDÜLÜ

ROMAN

Çeviri: H. CAN ERKİN

❤️
CAN

7.
BASKI

KENZABURO OE
KİŞİSEL BİR
SORUN

Can Çağdaş

Kişisel Bir Sorun, Kenzaburo Oe

Japonca aslından çeviren: H. Can Erkin

Kojinteki na taiken

© 1964, Kenzaburo Oe

© 2010, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları The Wylie Agency (UK) Ltd. aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2010

7. basım: Ağustos 2019, İstanbul

Bu kitabın 7. baskısı 1000 adet yapılmıştır.

Dizi Editörü: Cem Alpan

Editör: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Kapak resmi: © iStockphoto.com / Ida Jarosova

Kapak baskı, iç baskı ve cilt: İnkılap Kitabevi Baskı Tesisleri

Çobançeşme Mah. Altay Sk. No: 8

Yenibosna-Bahçelievler, İstanbul

Sertifika No: 10614

ISBN 978-975-07-1211-1

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750712111

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

KENZABURO OE
KİŞİSEL BİR
SORUN

ROMAN

1994 NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜ

Japonca aslından çeviren

H. Can Erkin

Kenzaburo Oe'in Can Yayınları'ndaki diğer kitabı:

Kurbanı Beslemek, 2015

KENZABURO OE, 1935 yılında Japonya'nın Şikoku Adası'nda doğdu. Tokyo Üniversitesi'nde Fransız edebiyatı eğitimi gördü. Eserlerinde İkinci Dünya Savaşı sonrasında yetişen kuşağın hayal kırıklığını ve duygularını ifade etti. Güçlü toplumsal ve siyasal eleştirileriyle Japon edebiyatında kendine özgü bir yer edindi. 1957'de *Kurbanı Beslemek*, 1964'te *Kişisel Bir Sorun*, 1967'de *Sessiz Çılgılık*, 1969'da *Delilikten Kurtar Bizi*, 1983'te *Atarashii hito yo, mezameyo* adlı eseri (Ayağa Kalk Genç Adam) yayımlandı. Çarpıcı romanları ona dünya edebiyatında da önemli bir yer kazandırdı; Oe, 1994 Nobel Edebiyat Ödülü'yle onurlandırıldı.

H. CAN ERKİN, 1968 Çorum doğumlu. Çevirmen, öğretim üyesi. 1991 Ankara Üniversitesi DTCTF Japon Dili ve Edebiyatı mezunu. 1996'da Hokkaido Üniversitesi'nde yüksek lisansını, 2001'de Ankara Üniversitesi'nde doktorasını tamamladı. Yamamoto Tsunetomo, Osamu Dazai, Kavabata Yasunari, Ryu Murakami, Haruki Murakami, Ryo Kuroki gibi Japon edebiyatının önde gelen isimlerinin eserlerini dilimize kazandırdı.

1

Bird, vitrini kaplayan Afrika haritasının yaban ge-yikleri gibi mağrur ve seçkin haline bakınca engel olama-dı kendine; derince iç geçirdi. Üniformalarının açıkta kalan kısımları, boyunları ve kolları sivilcelerle kaplı ki-tabevi tezgâhtarları Bird'ün iç geçirdiğinin farkına bile varmadılar. Akşam karanlığı bastırıyordu; yaz başlangıcı-nın yeryüzünü kaplayan sıcaklığı, ölen devlerin vücu-ndandan ısının uçup gitmesi gibi yavaşça çekiliyordu. Öğ-le sıcağının tenlerinde bıraktığı bellek kırıntılarını yokla-dıkça belli belirsiz iç geçiriyordu herkes. Haziran, akşa-mın altı buçuğu; dışarıda artık terli tek bir kişi bile kal-mamıştı. Fakat Bird'ün karısı herhalde kauçuk örtünün üzerine çırılçıplak yatmış, vurulup düşen bir sülün gibi gözlerini sımsıkı kapamış, teninin tüm gözeneklerinden ter fişkırır bir halde acı, endişe ve beklentiler arasında inliyor olmalıydı.

Bird hafifçe titreyerek haritanın ayrıntılarına bak-maya başladı. Afrika'nın çevresindeki deniz, havanın açık olduğu kış şafaklarında gökyüzünü kaplayan maviy-le aynı renge boyanmıştı. Paraleller ve meridyenler per-gelle çizilmiş mekanik çizgiler değildi. Ressamların elin-den çıkma hafif sapmalarla sürüp giden kalın çizgilerdi. Renkleri de fildişi siyahıydı. Afrika kıtası yüzükoyun ya-

tırılmış bir erkek kafatasını andırıyordu. Bu büyük kafalı erkek, koalalar, gagalı memeliler ve kanguruların vatanı Avustralya'ya hüzünle bakıyor gibiydi. Haritanın alt kısmındaki nüfus dağılımı köşesinde bulunan küçük Afrika sembolü bir ölünün çürümeye yüz tutmuş başına benziyordu. Ulaşımla ilgili bilgilerin gösterildiği küçük Afrika ise yüzülmüş derinin altından çıkıveren kılcal damarlarla kaplı, acılar içinde bir kafa gibiydi. Tüm bunlar bakanın aklında zorbalıkla gelen bir ölüm sahnesini canlandırıyor.

“Bakmak isterseniz vitrinden çıkarabilirim.”

“Hayır. Bana bu değil de, Michelin'in Batı Afrika haritası ile Orta ve Güney Afrika haritaları lazım,” diye yanıtladı Bird.

Tezgâhtar farklı Michelin turistik haritalarıyla dolu rafın bulunduğu yerde çömelerek aramaya başladığında, Bird sanki Afrika uzmanıymış gibi, “Numaraları 182 ve 155,” dedi.

Onun iç geçirerek baktığı, ağırlığı her halinden belli olan tamamen deri kaplı dünya atlasının bir sayfasıydı. Zaten birkaç hafta önce o harika atlasın fiyatını da sormuştu ama bir dersane öğretmenin beş aylık maaşına denkti. Arada sırada çıkan tercüme işlerinden kazandıklarını da katacak olursa, Bird atlası ancak üç aylık geliriyle elde edebilirdi. Fakat, Bird kendisi, karısı ve aralarına yeni katılan varlığı beslemek zorundaydı. O artık bir ailenin reisiydi.

Tezgâhtar kırmızı kâğıt kaplı iki farklı haritayı çıkarıp tezgâhin üzerine koydu. Kadının küçük ve bakımsız ellerindeki parmakların, bir ağaç dalına tutunmaya çalışan bukalemunun ayakları gibi sefil bir hali vardı. O parmakların dokunduğu haritadaki marka amblemine takıldı Bird'ün gözü; bir tekerleği iten kauçuk bir adamdı bu, kurbağayı andırıyordu, bir an için keyifsiz bir alışveriş

yaptığı hissine kapıldı. Fakat bunlar işinde kullanması gereken önemli haritalardı. Bird, satın almak üzere olduğu haritaları bırakıp, vitrindeki aklına takılan lüks atlasa bakarak, “Bu dünya atlasının neden hep Afrika sayfası açık?” diye sordu.

Tezgâhtar nedense tedirgin olarak, sessiz kaldı.

“Bu dünya atlasının neden hep Afrika sayfası açık?” dedi Bird, bu kez kendi kendine. Kitabevinin sahibi o atlas içerisindeki en güzel yerin Afrika sayfası olduğunu mu düşünüyordu acaba? Fakat, Afrika gibi başdöndürücü hızla değişen bir kıtanın haritası da çok çabuk eskimi-veriyordu. Dünya atlasının tamamı üzerindeki değişim de oradan başlıyordu. Dolayısıyla, Afrika haritasının bulunduğu sayfayı açık bırakmak, atlasın durmadan eskidiğinin kanıtından başka bir şey olamazdı. Peki, siyasi ilişkileri iyice rayına oturmuş, asla eskimeyecek bir kıtanın haritası olarak nereyi seçmek uygun olurdu acaba? Amerika kıtası, özellikle Kuzey Amerika kıtası olabilir mi? Bird, kendi içinde sürdürdüğü soru-yanıt diyalogunu orada keserek, kırmızı kaplı iki Afrika haritasının parasını ödedikten sonra, balık etli bronz kadın heykeliyle saksıdaki devetabanı arasından geçip merdivenlerden indi. Bronz heykelin göbek kısmı doyumsuz tiplerin dokunuşlarıyla kirlenmiş, ıslak köpek burnu gibi ışıltılar saçıyordu. Bird de öğrencilik yıllarında aynı yere dokunmadan geçmezdi ama artık bronz heykele doğrudan bakacak cesareti bile yoktu. Çırlıçıplak uzanmış karısının yanında, doktor ve hemşirelerin dirseklerine kadar açık kollarını dezenfektanla temizlediklerini görmüştü. Doktorun kolları kollarla kaplıydı.

Giriş katındaki kalabalık dergi reyonundan geçen Bird, ambalaj kâğıdıyla güzelce sardığı haritaları ceketinin dış cebine dikkatlice yerleştirip kolunun altına sıkıştırarak yürümeye başladı. Bird’ün ilk kez gerçekten

kullanabileceği Afrika haritasıydı. “İyi de benim gerçekten Afrika topraklarına ayak basıp, koyu güneş gözlükleriyle Afrika göğüne bakabileceğim günler gelecek mi acaba? Of, şu an Afrika’ya gidebilme olasılığımı tamamen yitirmek üzere değil miyim? Şimdi, gençliğimin büyük heyecan dolu ilk ve son şansına çaresizce veda etmek üzereyim. Orası öyle, ama elimden de bir şey gelmez.”

Bird tedirgin ve telaşlı hareketlerle kitabevinin kapısını iterek, yazın ilk günlerinin akşam güneşi altındaki kaldırıma ulaştı. Havadaki kirlilik ve alacakaranlık yüzünden sisle kaplıymış gibi duran kaldırım. Sert kapak yabancı yayınların sıralandığı vitrini aydınlatan floresan lambayı değiştiren teknisyen, üzerine çıktığı merdivenden aşağı tam önüne atlayıverince Bird şaşırarak bir adım gerileyip, öylece vitrin camına yansıyan haline, kısa mesafe koşucusu hızıyla yaşlanmakta olan haline bakakaldı. Bird; yirmi yedi yıl dört ay yaşamış bir adam. Ona Bird lakabını taktıklarında on beş yaşındaydı. Sonrasında o hep Bird’dü; şu an vitrinin camında oluşan karanlık ve mürekkep rengi gölün ortasında pejmürde kılığıyla suyun yüzüne vurmuş ceset gibi haliyle bir kuşu andırıyordu. Çelimsiz ve sıskaydı Bird. Arkadaşları üniversiteden mezun olup da bir işe girdikleri an şişmanlamış, zayıf kalmayı başaranlar da evlendikten sonra şişmanlığa teslim olmuşlardı. Yalnızca Bird’ün, karnı biraz şişkinleşse de, o sıska hali değişmemişti. Her zaman omuzlarını dikleştirerek her an yere kapaklanacakmış gibi vücudunun üst kısmını öne eğerek yürür, durduğu anlarda da o hali hiç değişmezdi. Yaşlı sporcular gibiydi. Kapalı kuş kanadı gibi duran dikleştirdiği omuzlarıyla da bir kuşu andırırdı. Kaygan ve esmer burnu bir kuş gagası gibi kemerli ve kıvrıktı; hiçbir duyguyu barındırmıyor gibi duran tutkal renginde keskin ışıltılar saçan gözleri ise, yalnızca

arada sırada şaşırmış gibi aniden açılıveriyordu. Büzülmüş gibi duran dudakları yanaklardan çene hizasına doğru sivriliyordu. Alev kızılına çalan saçları ise havaya dikilmişti. Bird on beş yaşındayken de bu haldeydi, yirmi yaşında da hiç değişmemişti. On beş yaşından altmış yaşına kadar aynı yüzle, aynı duruşla yaşamaktan başka şansı olmayan, farklı bir tür insan mıydı acaba? Eğer öyleyse, Bird vitrinin camındaki yansımada bütün ömrü boyunca karşılaşacağı görüntüyü izliyor olmalıydı. İçini midesini bulandıracak ölçüde tikslenme hissi kaplayan Bird ürpererek, hafifçe titredi. İçinde, bir yerlerden vahiy gelmiş gibi bir his oluştu: “Yorul, çoluk çocuğa karış yaşlı Bird!”

O an, camda oluşan karanlık gölün derinliklerinden çıkıvermiş gibi, tuhafılığı hemen fark edilen bir kadın Bird’e yaklaştı. Geniş omuzlu, iriyarı bir kadındı; başı Bird’ün cama yansıyan görüntüsündeki yüzünden daha yüksekte duracak kadar da uzun boyluydu. Bird arkasından vahşi bir yaratığın saldırısına uğramış gibi gardını alarak döndü. Kadın hemen önünde durarak incelemiş gibi dikkatli bakışlarla Bird’ü süzmeye başladı. Gerilen Bird de kadına aynı şekilde baktı. Bir saniye sonra Bird, kadının gözlerindeki sivri ve sert pırıltıların yerini ilgisizlik yüklü bir ıslaklığın aldığını gördü. Kadın Bird’le kendisi arasında, niteliğinin ne olduğunu anlayamadığı bir tür bağı bulacakmış gibi olmuş, ama aniden Bird’ün bu bağ için uygun kişi olmadığını fark etmişti. O an Bird de kabarık bukleli saçların ortasında Fra Angelico resimindeki, kutsal gebeliğinin haberini alan Meryem gibi duran yüzdeki tuhafığın, özellikle de üstdudağının yukarısında tıraşlanmadan kalmış birkaç tel bıyığın farkına vardı. Kıllar, ağır makyajı yırtarak çıkmış gibi hafifçe sallınıyordu.

“Merhaba!” dedi iriyarı kadın, samimiyet yüklü genç

erkek sesiyle. Düşüncesizlikle bir hata yapmış gibi bir hali vardı.

“Merhaba!” dedi Bird de, onun kuşa benzetilmesindeki bir diğer etken olan çatlak sesiyle.

Travestinin başka bir şey söylemeden yüksek topukları üzerinde doksan derece dönerek yürüyüp uzaklaşmasını bir süre izledikten sonra, Bird de tam tersi yönde yürümeye başladı. Dar sokaktan çıkarak, şehir elektrik şebekesinin geçtiği caddede dikkatli ve temkinli adımlarla ilerledi. Bird’ün arada sırada kriz ölçüsüne ulaşan, sinir sistemini altüst edecek düzeydeki temkinli hali de, korkudan çıldırmak üzere olan küçük bir kuşu akla getiriyordu. Neticede Bird lakabı ona yakışıyordu.

Bird, “O tip, vitrin camına yansıyan görüntümü izleyerek birini bekliyormuş gibi dururken, çarpık cinsel eğilimlerim olduğunu sandı herhalde,” diye geçirdi aklından. “Bu onur zedeleyici bir yanlış anlama, ama arkama dönüp de yüz yüze geldiğimizde yaptığı hatanın farkına vardı ve onurum da aldığı yaradan kurtuldu.” Bird yaşadığı o komik anın keyfine varmaya başlamıştı artık. “Merhaba! O an için gayet yerinde bir selamlama sözcüğüydü. O tipin entelektüel düzeyi bir hayli yüksektir herhalde.” Bird birden, iriyarı bir kadına dönüşen o genç adama karşı sıcaklık duymaya başladı. “O genç adam, akşam çarpık cinsel eğilimleri olan birini bulup da yolabilir mi acaba? Esasında benim cesaretimi toplayıp peşine takılmam gerekirdi belki de.” Bird kendisinin o travestiyle birlikte izbe bir yerlere girişini kafasında canlandırmaya çalışırken caddeyi geçip, kendini küçük meyhane ve lokantaların sıralandığı bir semtte buluvermişti. “O adam ve ben iki kardeş gibi çırılçıplak uzanır konuşurduk herhalde. Utanmaması için benim de soyunmam gerekirdi. Herhalde karımın her an doğum yapmak üzere olduğunu anlatırdım ona. Sonra çok eskiden beri Afrika’ya git-

me hayalleri kurduğumu, Afrika dönüşünde 'Afrika'da Gökyüzü' başlıklı bir hatırat yazıp yayımlatmanın en büyük hayalim olduğunu söyledim ona. Hatta, karımın doğum yapmasıyla birlikte kafese kapanmış olacağımı (zaten evlendiğim anda kafesin içine girmiştım, ama kafesin henüz açık olan kapısını doğacak olan çocuk sımsıkı kapatacak), artık Afrika'ya tek başına gitmemin mümkün olmayacağını anlatırdım. Her an tehdidi altında yaşadığım nevroz parçacıklarını tek tek temizler, beni mutlaka anlardı. Çünkü, içindeki kırılmaya sadık kalarak, sonunda kadın kılığında yollara düşerek arkadaş olabileceği çarpık cinsel eğilimli birilerini aramaya kalktığına göre, bilinçaltında yatan tedirginlik ve korkuları yakalayacak kadar hassas kulaklara ve yüreğe sahip türden bir insandır herhalde.

"Belki de sabah olduğunda karşılıklı oturur sakal tıraşı olurduk, aynı fırçayı kullanarak. O tip bir hayli gençti, ama sakalları gür gibiydi..." O an Bird, aklından geçirdiği senaryoyu yarıda keserek hafifçe gülümsedi. O genç adamla geceyi birlikte geçirmesine imkân olmasa bile, belki de oturup birer kadeh bir şeyler içmeliydi. Bird o sırada yan yana sıralanmış ucuz meyhanelerin önünden geçiyor, arada sırada yalpalayarak yürüyen sarhoşlarla çarpışacak gibi oluyordu. Boğazı kurumuştı, tek başına bile olsa bir şeyler içmek istiyordu. Bird zayıf ve uzun boynunu çevik hareketlerle bir o yana bir bu yana oynatarak sokağın iki yanındaki meyhanelere göz attı. Ama aslında o meyhanelerden birine girmeyi düşünmüyordu. Eğer alkol kokusu içerisinde karısı ve yeni doğan bebeklerinin yanına gidecek olursa kayınvalidesinin tepkisi ne olurdu acaba? Bird yalnızca kayınvalidesi değil, kayınpederinin de kendisini bir daha asla sarhoş görmesini istemiyordu. Kayınpederi emekli olana kadar Bird'ün mezun olduğu devlet üniversitesinde İngiliz filolojisi anabi-

lim dalının başkanlığını yapmıştı. Şimdi bir özel üniversitede ders vermeye devam ediyordu. Bird'ün o yaşta bir dershanede öğretmen olarak iş bulabilmesi şanstı zıya- de, kayınpederinin hoşgörüsü sayesinde olmuştu. Bird kayınpederini hem sever hem de ondan korkardı. Bird'ün hayatında karşılaştığı en muhteşem ihtiyardı. Onu bir kez daha hayal kırıklığına uğratmak istemiyordu.

Bird yirmi beş yaşında mayıs ayında evlenmişti, ama o yaz dört hafta boyunca durmaksızın viski içmişti. Birdenbire alkol denizinde sürüklenmeye başlamıştı. Sanki körkütük sarhoş bir Robinson Crusoe gibi. Lisansüstü öğrencisi olarak yükümlü olduğu tüm sorumlulukları bir kenara itmiş; yarı-zamanlı işini ve ders çalışmayı boşlamış; yalnızca geceleri değil, gündüzleri de iyice karanlık hale getirdiği salonda plak dinleyerek durmaksızın viski içmişti. Şimdi artık, o karabasan gibi geçen günlerdeki Bird'ü anımsadığında, viski içip müzik dinlemek ve sızıp kaldığında sıkıntılı uykular uyumak dışında, yaşayan bir varlık olduğunu gösterecek hiçbir şey yapmadığını düşünüyordu. Dört hafta sonra, yedi yüz saat süren derin ve bulanık sarhoşluktan kurtulmuş, savaşla harap olmuş bir şehir haline geldiğinin farkına varmıştı. Ufacık bir kurtuluş ışığından başka bir şey göremediği iradesizliğin esiri olmuş iç dünyası kadar, onu çevreleyen dünyayı da yeniden öğrenmek zorunda kalmıştı.

Sonra lisansüstü programından ayrılma dilekçesini vererek, kayınpederinin onun için bir dershanede iş bulmasını istemişti. Bunun üzerinden iki yıl geçtikten sonra şu an, karısının doğumuna hazırlanıyordu. İşte o Bird, alkol zehriyle kanını tekrar kirletmiş halde hastane odasına gidecek olursa, kayınvalidesi kesinlikle çılgına döner, kızını ve yeni doğan torununu aldığı gibi kaçıverirdi.

Bird'ün kendisi de, kendi içinde derinlere kök salan alkol eğilimine karşı temkinliydi. O viski cehennemi gibi

geçen dört hafta sonrasında, neden yedi yüz saat boyunca durmadan içtiğini tekrar tekrar düşünmüş, makul bir neden bulamamıştı. O sıra neden viski denizine daldığını anlayamadığı müddetçe, bir kez daha birden kendini aynı yerde buluverme tehlikesi varlığını koruyordu. Bird o dört haftanın gerçekte ne anlam ifade ettiğini kavrayamadığı sürece, yeni bir dört haftalık sefillikten kendini kurtarabilmenin yolunu bulamazdı.

Sürekli tutkuyla okuduğu Afrika'yla ilgili keşifler tarihi konulu bir kitapta şöyle bir pasaja rastlamıştı: "Kâşiflerin anlattığı tüm yerlilerin çılgınca sarhoş olma âdetleri günümüzde de devam etmektedir ve bu âdet şu an bile bu güzelim toprakların yaşantısında bir şeylerin eksikliğine, içten gelen bir patlama ve yok olma ümitsizliği batağına insanları çeken köklü bir hoşnutsuzluğun varlığına işaret etmektedir." Bu sözler çorak Sudan topraklarındaki bir köyün yerlileri için söylenmişti ama pasajı okuyan Bird kendi yaşantısının derinliklerinde bir şeylerin eksikliğinin ve köklü bir hoşnutsuzluğun var olup olmadığını enikonu düşünmekten kaçtığına farkına varmıştı. Bunların varlığından emin olduğu için de alkolden uzak durmaya özen gösteriyordu.

Bird sokakların yıldız şeklinde birleştiği eğlence semtinin merkezine ulaştı. Tam karşısındaki büyük tiyatronun ışıklı saati tam yediyi gösteriyordu. Hastanedeki kayınvalidesine telefon ederek, doğumun gerçekleşip gerçekleşmediğini sorma saati gelmişti. Öğleden sonra üçten beri her saat başı aramıştı. Çevresine bakındı. Alanın çevresinde birkaç telefon kulübesi vardı ama hepsi de doluydu. Karısının doğumundan ziyade, hastanenin danışmasında hastalara ayrılan telefonun önünde dikilmiş, kendisinden gelecek telefonu bekleyen kayınvalidesini aklına getirince, Bird'ün içi sıkılıverdi. Kızını o hastaneye yatırmalarından beri, kayınvalidesi orada seviye-

siz ve aşığlayıcı tavırlara maruz kaldığını söyleyip duruyordu. “Keşke,” dedi Bird içinden, “başka bir aile telefonu meşgul ediyor olsa.” Sonra geldiği yoldan geri dönerek meyhane ve kafeler, çorbacılar, Çin lokantaları, ızgaracılar, konfeksiyon mağazalarına tek tek bakarak ilerledi. O yerlerden birine girerek telefonlarını kullanabilirdi. Fakat, meyhanelerden mümkün olduğunca uzak durmak niyetindeydi ve karnını da doyummuştu. Belki de en iyisi midesini rahatlatmak için bir ilaç alması olacaktı.

Bird bir eczane bulma ümidiyle çevresine bakınarak ilerleyince, kendini dörtlü bir kavşağın köşesindeki tuhaf bir binanın önünde buluverdi. Binanın güneşlik saçağının üstünde, yere diz çökerek tüfeğiyle nişan almış atış yapmaya hazırlanan bir kovboyun devasa resmiyle süslü bir tabela vardı. Bird kovboyun mahmuzlu çizmesinin altında kalan Kızılderili'nin baş kısmına iliştilmiş süslü “Atış Köşesi” yazısını gördü. İçeride dünya ülkelerinin kâğıt bayrakları sıralanmış, sarılı yeşilli flamalarla süslenmiş bir iç çatının altında yan yana dizilmiş rengârenk kutu şekilli cihazların önünde Bird'den çok daha genç tipler sağa sola gidip geliyorlardı. Bird kırmızı ve mavi bantlarla çerçevelenmiş cam kapının ardından içeriye göz attığında, dip taraftaki pembe telefonu gördü.

Modası çoktan geçmiş bir rock'n roll parçasının yükseldiği müzik kutusu ile otomatik coca cola satış makinesinin arasından geçerek, zemini kurumuş çamur lekeleriyle kaplı oyun salonuna girdi. O an kulağının dibinde havai fişekler patlatılmış gibi oldu. Slot makineleri, dart ve camekânla kaplı manzara içerisindeki minyatürlere tüfikle nişan alınan makine (Minyatür ormanın arasından, kahverengi geyikler, beyaz tavşanlar ve kocaman kurbağalar bir taşıyıcı bant üzerinden geçiyordu. Bird tam makinenin önünden geçerken kız arkadaşının neşeli gülüşleriyle havaya girmiş liseli bir genç bir kurba-

ğa vurdu ve makinenin ön panelindeki göstergedeki rakam beş sayı yükseldi) önünde toplanan gençlerin arasından labirentte ilerlermiş gibi zorlukla geçen Bird nihayet telefona ulaştı. Yuvaya bozuk para yerleştirdikten sonra artık ezberlediği hastane numarasını tuşladı. Bir kulağı çağrı zilinin sesiyle, diğeri ise rock'n roll ve binlercesi bir arada yürüyen yengeç tıkırtılarıyla dolmuştu. Eğlendikleri makinelere kendini kaptıran liseli gençlerin iyice yıpranmış ahşap zemine sürten eldiven kadar yumuşak İtalyan ayakkabılarından çıkan sesler. Kayınvalidesi arkasından gelen gürültü hakkında ne düşünecekti acaba? Telefon saatini geçirmiş olmasıyla birlikte, bu gürültüyü nasıl açıklayabilecekti ona?

Çağrı zili dört kez duyulduktan sonra, kayınvalidesinin karısınınkinden birkaç ton daha ince sesini duydu. Sonunda özür falan dilemeden, hemen karısının durumunu sordu.

“Hâlâ doğmadı. Kızcağız neredeyse ölecekmiş gibi sıkıntı içerisinde, ama gelmiyor işte. Henüz doğmadı.”

Bird bir an ne diyeceğini şaşırarak sert kauçuk ahizenin yuvarlak kısmındaki karınca deliklerine baktı. Karanlık yıldızlarla kaplı gökyüzü gibi duran o yüzey Bird'ün nefes alıp vermesiyle buğulanıp açılıyordu.

“Tamam öyleyse. Saat sekizde tekrar ararım. Hoşça kalın,” diyebildi Bird bir süre sonra. Ahizeyi yerine bırakıp derince iç geçirdi.

Bird'ün hemen yanındaki, minyatür arabayla sürüş yapılabilen makinede olasılıkla Filipinli bir genç, şoför koltuğuna oturmuş, direksiyonu idare ediyordu. Minyatür Jaguar-E makinenin ortasında, bir merdanenin üzerinde duruyordu. Merdane kır manzarası resimli bir bandı çeviriyor, böylece Jaguar-E sözde taşra yollarında ilerliyordu. Kıvrıla kıvrıla ilerleyen yola çıkan inekler, koyunlar ve çocuklu kadınlar gibi engellere de çarpmamak

gerekiyordu. Oyunun esası da, direksiyonu hafifçe oynatarak çarpışmaları engellemeye dayanıyordu. Esmer tenli dar alını derin kırışıklarla kaplanmış halde pür dikkat direksiyona yapışan oğlan, bandın sonu gelecek de Jaguar-E'si hedefine ulaşacakmış gibi sivri köpek dişleriyle ısırıldığı dudaklarının arasından hışırtıya benzer sesler çıkarıp tükürükler saçarak arabayı sürmeye devam ediyordu. Fakat engellerle dolu yolun sonu bir türlü gelmiyordu. Arada sırada bandın hızı yavaşlayınca oğlan telaşla pantolonunun cebinden bozuk para çıkarıyor ve makinenin metal bir gözkapığı gibi duran para haznesine yerleştiriyordu. Bird, bir süre oğlanın çapraz arkasında durarak oyunu izledi. Tam o sırada dizlerinde dayanılmaz bir yorgunluk hissetti. Kızgın sac üzerinde yürüyormuş gibi adımlarını hızlandırarak arkadaki çıkışa yöneldi. İşte o tuhaf iki makine de karşısına orada çıktı.

Sağdakinin başında Amerikalıların hoşlandığı Hong Kong tarzı ejder işlemeli montlar giymiş gençler toplanmış, görmedikçe neden çıktığı anlaşılamayacak bir gürültü çıkarıyorlardı. Bird kimsenin dönüp bakmadığı soldaki makineye doğru ilerledi. Ortaçağ Avrupası işkence aleti bekâret kemerinin 20. yüzyıla uyarlanmış haliydi. Kırmızı ve siyah mekanik eklemlerle tamamlanan gerçek boyutlarda güzel bir kız, göğüslerini kollarıyla sımsıkı kapatmıştı. Sistem, oyuncunun kolları çekip ayırarak arkasındaki memeleri görmek için harcadığı güç ve baskının, metal kızın gözlerindeki göstergede sayılara dönüşeceği şekilde ayarlanmıştı. Kızın başının üzerinde rakamların ortalama olarak hangi yaşa denk geldiğini gösteren bir çizelge vardı.

Bird kızın dudakları arasındaki hazneye bozuk para yerleştirdi. Sonra da kolları kızın memelerinden ayırmak için hamle yaptı. Metal kollar inatla direnmiyor, Bird de verdiği gücü artırıyordu. Bird'ün yüzü gitgide metal kıza

yaklaşıyordu. Yüzündeki şikâyetçi ifadeye baktıkça Bird kızını utandırdığı hissine kapılmıştı. Vücudundaki tüm kasları sızlatacak ölçüde güç verdi. Birden kızın kollarının içinde çarkların döndüğünü gösteren gırıltılar duyuldu, gözlerinde kızıl renkte rakamlar belirdi. Bird hemen tüm kaslarını gevşeterek, nefes nefese kalmış bir halde çıkan sayılarla çizelgedeki ortalama rakamları karşılaştırdı. Hangi standarda göre ayarlandığı belli değildi, Bird'ün harcadığı güç 70, baskı ise 75 çıkmıştı. Çizelgedeki 27 yaş satırında ise 110-110 yazıyordu. Bird hayal kırıklığı içerisinde çizelgeyi gözden geçirip, sonunda kendi rakamlarının denk geldiği yaşı buldu: Kırk yaş! Aniden midesi yanmaya başladı ve hafifçe geçirdi. Ancak kırk yaşında bir adamın gücüne sahip yirmi yedi yıl dört aylık adam; Bird. Tüm bunlar ne demek oluyordu acaba? Üstelik omuz ve karın kasları inceden inceye sızlamaya başlamıştı. Hiç hoşlanmadığı kas ağrısının başlangıcına işaretledi bu. Bird ayaklar altında kalan onurunu kurtarmak için sağdaki makineye yaklaştı. Farkında olmadan bu kaba güç oyununu haddinden fazla ciddiye almaya başlamıştı.

Bird aralarına dalınca, ejder işlemeli montlu gençler özel alanlarına tecavüz edilmiş vahşi hayvanların hassaslığıyla hareketsiz kalıp, tehdit yüklü bakışlarını Bird'e yönelttiler. Bird tereddüt ederek de olsa, üzerindeki bakışları umursamaksızın gençlerin oluşturduğu halkanın ortasında kalan makineye baktı; Vahşi Batı filmlerindeki darağacını andıran bir kurgusu vardı. Yalnız, talihsiz idam mahkûmunun bulunacağı yerde, Slav şövalyelerinin miğferlerini andıran bir kütle sarkıtılmıştı. Miğferin metal parçalarının arasından içindeki siyah deri kaplı kum torbası fark edilebiliyordu. Miğferin ortasında kocaman bir tek göz gibi duran hazneye bozuk para konunca kum torbası aşağı sarkarak açıkta kalıyor, aynı an-

da düzeneğin ana sütununa yerleştirilen gösterge de sıfırlanıyordu. Göstergenin ortasında karikatür şeklinde çizilmiş bir robot fare vardı. Fare sarı ağzını açmış haykırıyordu: “Haydi bakalım! Göster kendini! Yumruğunun gücünü hesaplayalım!”

Bird istifini bozmadan düzeneği incelemeye devam edince, montlu gençlerden birinin biraz utangaç, biraz da kendinden emin bir tavırla nasıl oynandığını göstermek istercesine düzeneğin önüne gelerek miğferdeki hazneye bozuk para yerleştirmesiyle kum torbası usulca aşağıya sarktı. Sonra bir adım geri çekilen genç, dans ediyormuş gibi sıçrayarak yumruğunu olanca gücüyle kum torbasına indirdi. Darbenin çıkardığı tok sesin ardından, kum torbasını miğferin içine çeken zincirin tıkırtıları duyuldu. Göstergenin limitinin üzerine çıkan ibre ürkek ürkek titriyordu. Montlu gençler hep bir ağızdan gülüştüler. Yumruğun gücü göstergenin limitini aşınca, düzeneğe takılmış, eski haline dönememişti. Ben bu işin ustasıyım, diyen bir edayla çevresine bakınan delikanlı bir karate hareketiyle kum torbasını hafifçe tekmeledi. Bunun üzerine göstergenin ibresi nihayet 150'ye düştü ve kum torbası miğferin içine yerleşti. Gençler yeniden yüksek perdeden gülüştüler.

Bird kaynağını tam olarak kestiremediği bir coşkuya kapılmıştı. Ceketini çıkarıp, Afrika haritasının kırışmasına özen göstererek arka taraftaki boş oyun tezgâhlarından birinin üzerine bıraktı. Sonra, hastanedeki karısına telefon etmek üzere sürekli üzerinde bulundurduğu bozuk paralardan birini miğferdeki hazneye yerleştirdi. Ejder deseni işlemeli montlu gençler onun her hareketini dikkatle izliyordu. Kum torbasını sarkıtıp, bir adım geri çekilerek gardını aldı. Bird'ün, taşra kentindeki liseden kovulup da, üniversite sınavına girebilmek için yerlilik sınavına hazırlanması gerektiği sıralarda yaşadığı

Nobel ödülü sahibi Japon yazar Kenzaburo Oe, 20. yüzyıl edebiyatının en özgün kalemlerinden biri oldu.

Kendini kandırma zehrini bir kez tadın insanlar, bir daha kendilerini asla kurtaramazlar...

Büyükşehir ortamındaki yalnızlaşma ve yabancılaşma sancularından kurtuluşu Afrika gezisi hayallerinde arayan dersane öğretmeni Bird. Kansı her an doğum yapmak üzere ve evlendiği anda iyice azalan Afrika gezisine çıkma umudu, çocuğun doğumuyla tümüyle sönecektir. Bir de çocuk beyin fitiği gibi ender rastlanan bir anormallik ile doğuverince, Bird kendini bir karabasanın ortasında bulur. Yaşadığı utanç ve korku onu önce alkole ve sorumluluklarından kaçmaya, sonra çocuğu yeryüzünden bir an önce silinmesi gereken bir düşman olarak görmeye kadar götürecektir...

Kişisel Bir Sorun, kendisi de engelli bir çocuk sahibi olan 1994 Nobel Edebiyat Ödüllü Japon yazar Kenzaburo Oe'nin tüm dünyada tanınmasını sağlayan en önemli eserlerinden biri.

Kapak resmi: IDA JAROSOVA

ISBN 978-975-07-1211-1

9 789750 712111